

Nr 416.

Godkänd av första kammaren den 8 juni 1938.
Godkänd av andra kammaren den 8 juni 1938.

*Riksdagens skrivelse till Konungen i anledning av Kungl.
Maj:ts proposition angående försvarsberedskapens
omedelbara stärkande m. m.*

(Statsutskottets utlåtande nr 206.)

Till Konungen.

I proposition nr 307 har Kungl. Maj:t, under återopande av vid propositionen fogat utdrag av statsrådsprotokollet över försvarsärenden, föreslagit riksdagen att dels till försvarsberedskapens omedelbara stärkande å riksstatsens fjärde huvudtitel för budgetåret 1938/39 anvisa ett reservationsanslag av 70,000,000 kronor, dels ock medgiva, att fastigheten 3⁵/₈ mantal Roma klostets kungsgård i Roma socken å Gotland, med undantag av två till egendomen hörande utmarksskiften benämnda Gurpeskogen och Klosterängen, må på av domänstyrelsen i yttrande den 25 januari 1937 föreslagna villkor överflyttas från domänverkets till flygvapnets förvaltning å tid, som må genom överenskommelse mellan domänstyrelsen och flygförvaltningen närmare bestämmas.

I två likalydande motioner I: 347 och II: 499 har hemställts, att riksdagen i skrivelse till Kungl. Maj:t ville anhålla, att vid fördelningen av de medel, som riksdagen på grund av Kungl. Maj:ts proposition nr 307 torde komma att bevilja, Kungl. Maj:t måtte till anskaffande av sjukvårdsmateriel för armén anvisa ett efter behovet för det fullständiga täckandet av bristerna i första utrustningen erforderligt belopp.

Riksdagen finner i likhet med departementschefen, att rådande osäkerhet i det internationella läget nödvändiggör vidtagande av särskilda åtgärder för ett omedelbart stärkande av vår försvarsberedskap. Det av Kungl. Maj:t nu framlagda förslaget bygger i allt väsentligt på en av chefen för försvarsstaben utarbetad anslagsplan, å vilken upptagits de åtgärder, som i första hand böra i angivna syfte vidtagas, ävensom av dessa åtgärder betingade kostnader. Vid sin granskning av de å planen upptagna anslagsposterna med av departementschefen däri vidtagna ändringar har riksdagen funnit, att de ifrågasatta

anskaffningarna äro ägnade att i främsta rummet tillgodose sådana behov, som ur synpunkten av riksförsvaret i dess helhet äro att betrakta såsom särskilt betydelsefulla. Riksdagen har således ingen erinran att göra mot valet av de ändamål, för vilka anslag nu begärts. Mot avvägningen av de skilda anslagsposterna synes riksdagen, i vidare mån än vad som av det följande framgår, ej heller något vara att erinra. Riksdagen anser sig därför kunna bifalla Kungl. Maj:ts föreliggande proposition. Såsom av departementschefen framhållits, bör det få ankomma på Kungl. Maj:t att vidtaga de jämkningar i de särskilda anslagsposternas storlek, som kunna komma att föranledas av fortsatta undersökningar och rön.

Riksdagen kommer i det följande att uttala sig beträffande vissa av de å anslagsplanen upptagna posterna.

Såsom av förenämnda anslagsplan framgår har såsom en första anskaffning av sjukvårdsmateriel upptagits för armén en post av 1,000,000 kronor och för marinen 100,000 kronor. Enligt vad riksdagens vederbörande utskott under hand inhämtat föreliggande beträffande den militära sjukvårdsutrustningen avsevärda brister, vilket förhållande för arméns vidkommande särskilt understrukits i de båda motionerna I: 347 och II: 499. Dessa brister torde icke kunna i tillräcklig omfattning avhjälpas genom de medelsanvisningar, som sålunda föreslås. Då det är av utomordentlig vikt, att denna betydelsefulla del av vår försvarsberedskap i möjligaste mån säkras, vill riksdagen uttala sin förväntan, att Kungl. Maj:t kommer att tillse, att föreliggande behov bliver på ett betryggande sätt tillgodosett. Under hänvisning till departementschefens ovanberörda uttalande, att vissa jämkningar kunna behöva vidtagas i de särskilda anslagsposternas storlek, vill riksdagen framhålla angelägenheten av att sådan jämkning i första hand bör komma sjukvårdsutrustningen för försvarsväsendet i dess helhet till godo. Motionerna I: 347 och II: 499 hava genom vad utskottet således framhållit blivit besvarade.

Å den föreliggande anslagsplanen har upptagits ett belopp av 100,000 kronor för konstruktionsritningar till nytt artillerifartyg av i huvudsak den typ, som ingår i den av chefen för försvarsstaben såsom alternativ A betecknade fartygstypen, ett s. k. kustförsvarsfartyg. Utan att här vilja ingå på något som helst bedömande av typfrågan, synes det riksdagen ej minst med hänsyn till vad i det allmänna meningsutbytet förekommit vara för den framtida behandlingen av denna fråga av värde, därest i samband med uppgörande av nu föreslagna ritningar undersökningar även gjordes beträffande en fartygskonstruktion av i huvudsak enahanda typ men med högre fart. I den händelse Kungl. Maj:t skulle finna skäl låta verkställa dylika undersökningar, torde inom ramen av förevarande förstärkningsanslag erforderliga medel härför stå till Kungl. Maj:ts disposition.

Riksdagen vill erinra därom, att 1936 års riksdag uttalade sig rörande frågan om privatflygningens organisation och statens förhållande till densamma. Riksdagen framhöll därvid, att det vore ett betydelsefullt statsintresse, att det utanför flygvapnet skapades särskilda reserver av flygare, vilka vid mobilisering på relativt kort tid kunde erhålla kompletterande

militär utbildning. Berörda spörsmål är för närvarande föremål för utredning, som enligt vad riksdagen erfarit ännu icke är avslutad. Då det ur försvarsberedskapssynpunkt är av stor betydelse, att denna fråga inom det snaraste bringas till lösning, förutsätter riksdagen, att Kungl. Maj:t med uppmärksamhet följer strävandena på detta område.

Riksdagen får anmäla, att riksdagen *dels* till försvarsberedskapens omedelbara stärkande å riksstatens fjärde huvudtitel för budgetåret 1938/39 anvisat ett reservationsanslag av 70,000,000 kronor, *dels ock* medgivit, att fastigheten $3\frac{5}{8}$ mantal Roma klostres kungsgård i Roma socken å Gotland, med undantag av två till egendomen hörande utmarksskiften benämnda Gurpeskogen och Klosterängen, må på av domänstyrelsen i yttrande den 25 januari 1937 föreslagna villkor överflyttas från domänverkets till flygvapnets förvaltning å tid, som må genom överenskommelse mellan domänstyrelsen och flygförvaltningen närmare bestämmas.

Stockholm den 8 juni 1938.

Med undersåtlig vördnad.